

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компоненту
«ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ»
освітньої програми *Початкова освіта*
галузі знань *01 Освіта / Педагогіка*
спеціальності *013 Початкова освіта*
освітнього рівня бакалавр

IV курс, 8-й семестр

I. Опис дисципліни

Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Кількість кредитів – 3		Методи навчання: 1. За джерелом передачі інформації: <i>словесні, наочні, практичні, контекстного навчання.</i> 2. За рівнем пізнавальної активності: <i>евристичні, проблемні, дослідницькі, емоційної драматургії</i> 3. За логікою розгортання змісту: <i>індуктивні, дедуктивні, традитивні</i>
Загальна кількість годин - 90		
<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
Лекції:		
10	4	
Практичні заняття:		
16	8	
Лабораторні заняття:		
4	-	
Самостійна робота:		
60	78	
Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
1/2	1/8	
Тижневе навантаження (год.) - аудиторне: 5 год. - самостійна робота: 10 год.		Форма підсумкового контролю: <i>залік</i>
Мова навчання -		
Українська		

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теорія і практика формування готовності у майбутніх вчителів початкової школи, вихователів дошкільних закладів організувати і та здійснювати музично-виховну діяльність на основі діяльнісного, особистісно-орієнтованого підходів в загальній системі дошкільної освіти

Міжпредметні зв'язки: враховує попередню підготовку студентів із загальних курсів: «Теорія і методика виховання», «Дидактика», «Методики навчання освітніх галузей у школі», «Основи педагогіки зі вступом до спеціальності» та є допоміжним при засвоєнні фахових дисциплін та проходження виробничих практик.

Метою вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Теорія і методика музичного виховання дошкільників» є оволодіння майбутніми вчителями початкової школи, вихователями дошкільних закладів загально-професійними та фаховими компетентностями, розвиток художньо-творчого потенціалу здобувачів вищої освіти, формування професійних спеціальних (фахових) компетентностей, які спрямовані на є оволодіння ігровими та діяльнісними методами музичного виховання, загальних цілей мистецької освіти.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Теорія і методика музичного виховання дошкільників» є:

- ознайомлення здобувачів вищої освіти з основною місією мистецької освіти в системі дошкільних закладів;
- озброєння студентів знаннями, вміннями і навичками, особливостями здійснення музичного виховання дошкільників різного віку.
- розвиток у майбутніх учителів, вихователів художньо-образного, асоціативного, творчого мислення у процесі діяльності через образотворче, музичне та інші види мистецтва; уміння пізнавати мистецтво, інтерпретувати художній образ, здійснювати емоційне переживання та проявляти ціннісне ставлення до мистецтва; здатність пізнавати себе через художньо-творчу діяльність та мистецтво (рефлексія);
- формування естетичної, культурної та спеціальних (фахових) компетентностей.
- практичне застосування отриманих теоретичних і практичних знань в освітньому процесі в закладах дошкільної освіти під час проходження педагогічної практики, професійної діяльності.
- сприяти усвідомленню сутності ігрового та діяльнісного підходів у музичному вихованні;

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

№ з/п	РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	КОМПЕТЕНТНОСТІ
1.	<p>ПР-01 Організувати різні форми спілкування (монологічні, діалогічні та полілогічні) з усіма учасниками освітнього процесу в початковій школі, представниками громади, враховуючи повагу до прав людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти</p>	<p>ЗК-7. Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з усіма учасниками освітнього процесу початкової школи, працювати в команді з педагогічним колективом закладу освіти на засадах партнерства та підтримки, із залученими фахівцями, асистентами вчителя</p> <p>СК-1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами (як усно, так і письмово) розв'язуючи широке коло завдань у галузі початкової освіти через розуміння їх психолого-педагогічних та методичних засад; забезпечити ефективний перебіг освітнього процесу у ЗЗСО, спираючись на глибокі знання і розуміння змісту та принципів дидактики у поєднанні зі знаннями з дисциплін з циклів гуманітарної та соціальної, фундаментальної, професійної та практичної підготовки.</p>

	<p>ПР-07 Здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання. Планувати динаміку розгортання змісту освітніх галузей та професійний саморозвиток вчителя.</p>	<p>СК-6. Здатність організовувати освітній процес в початковій школі, з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій як цілісну систему формування особистості дитини молодшого шкільного віку у взаємозв'язку всіх його компонентів (мети і завдань, чинників впливу, закономірностей і принципів, методів, прийомів, засобів, форм навчання і виховання, діагностики й корекції результатів).</p>
	<p>ПР-17* Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно-і соціально зорієнтоване спілкування з батьками</p>	<p>ЗК-6*. Здатність до міжособистісної взаємодії СК-19* Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами СК-13*. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньопродуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку</p>
2.	<p>ПР-15* Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.</p>	<p>СК-11*. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності .</p>
3.	<p>ПР-18 * Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.</p>	<p>СК-11*. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності . СК-2*. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).</p>

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредитів ЄКТС 90 годин

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна (вечірня) форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	практичні	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	(практичні)	Лабораторні	СРС
1	Модуль 1 Змістовий модуль 1.1 Методика музичної освіти в ЗДО										
1.1	Тема 1. Методи музичного виховання в системі дошкільної освіти	4	2	2		6	-				12
1.2	Тема 2 Методика організації сприймання творів музичного мистецтва дошкільниками	6	2	4		8	2	2			12
1.3	Тема 3. Методика проведення вокально-хорової роботи з різними віковими групами дошкільця	6	2	2		8	2		2		12
1.4	Тема 4 Методика організації та проведення елементарного музикування з дошкільниками	4		2	2	6	-				12
2.	Модуль 2.. Методика основтворчого розвитку засобами музичного мистецтва										
2.2.	Тема 5 Методика організації та реалізація музично-ритмічної діяльності дошкільників	6	2	2		8		2	2		12
2.3	Тема 6 Методика творчого розвитку засобами музичного мистецтва дошкільників	4	2	2	2	8		-			10
2.4	Тема 7 Зміст і методика музично-театралізованих розваг і свят	4		2		8		2	2		8
Разом:	90	30	10	16	4	60	12	4	6		78

IV. Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами:

Модуль 1. Методика музичної освіти в ЗДО

Тема № 1. Методи музичного виховання в системі дошкільної освіти

Зміст теми:

Специфіка методів мистецької освіти, особливості методів музичного навчання. Характеристика методів музичної освіти за різними класифікаціями (Г.Падалки, Л. Масол, Л. Школяр та інш.). Методика вибору методів в процесі музичного виховання дошкільників

Тема № 2 Методика організації сприймання творів музичного мистецтва дошкільниками

Зміст теми

Сприймання – основний вид діяльності на музичних заняттях. Структура музичного сприймання та етапи його формування. Типи музичного сприймання дошкільників різного віку. Особливості музичного сприймання. Педагогічні умови формування музичного сприймання.

Методика проведення художньо-педагогічного аналізу музичних творів. Вимоги до його проведення

Тема №3. Методика проведення вокально-хорової роботи з різними віковими групами дошкільця

Зміст теми

Значення хорового співу у формуванні особистості дошкільника. Принципи підбору хорового репертуару.

Особливості співацького розвитку дошкільників різного віку. Режим та охорона дитячого голосу.

Методика формування вокально-хорових вмінь та навичок на музичних заняттях. Особливості розпівування на музичних заняттях у ЗДО.

Методика розучування пісні з дошкільниками

Тема №4. Методика організації та проведення елементарного музикування в початковій школі.

Зміст теми:

Значення та мета елементарного музикування в системі початкової мистецької освіти. Ідеї К. Орфа щодо елементарного музикування.

Характеристика музичних інструментів оркестру дитячих інструментів. Історія виникнення музичних інструментів.

Методика використання дитячих музичних інструментів в урочний та позаурочний час. Творчий компонент в процесі елементарного музикування на музичних інструментах.

Змістовий модуль 2 Методика основ творчого розвитку засобами музичного мистецтва

Тема №5. Методика організації та реалізація музично-ритмічної діяльності дошкільників

Зміст теми:

Мета та значення музично-ритмічних рухів на музичних заняттях

Історичні аспекти ідеї музично-ритмічного розвитку дітей молодшого віку. Спадщина Ж. Далькроза, К. Орфа, В. Верховинця.

Види музично-ритмічної діяльності учнів на музичних заняттях

Методика організації та проведення музично-ритмічної діяльності з дошкільниками

Тема №6. Методика творчого розвитку засобами музичного мистецтва

Зміст теми

Специфіка музичного мистецтва. Його зв'язок з іншими видами мистецтва. Види і жанри музичного мистецтва. Жанри народної музики .

Музикальність- як основа до прояву пластично-ритмічної творчості. Види художньо-творчої діяльності дошкільників. Форми прояву творчих задумів дошкільників засобами музичного і хореографічного мистецтва.

Тема №7 Зміст і методика музично-театралізованих розваг і свят

Зміст теми

Вихована і розвивальна спрямованість музичних розваг дітей дошкільного віку. Види і тематика розваг та музично-театралізованих вистав у ЗДО відповідно вітчизняним програмам. Особливості планування та підготовки до музичних свят.

V. Завдання до самостійної роботи студентів та форми контролю за їх виконанням

№	Назва модулів	Зміст завдань до СРС	Форма виконання/звітності
1	Тема 1	<p>Завдання 1 1.Складіть узагальнюючу таблицю, яка б відображала класифікацію за різними критеріями методів музичного навчання й виховання. 2.Складіть алгоритм раціонального вибору того чи іншого методу. 3.Опишіть приклади реалізації в програмі для дошкільників методів драматургії, художнього контексту, моделювання художнього процесу, методів розвивального навчання та інших за вибором</p>	узагальнююча таблиця
2	Тема 2	<p>Завдання 1 Продемонструйте приклади використання різних методів та прийомів активізації музичного сприймання на прикладі одного твору. Завдання 2 Розробіть та продемонструйте художньо-педагогічний аналіз музичного твору для різних вікових груп дошкільників .</p>	Презентація РР Конспект
3	Тема 3	<p>Завдання 1 Наведіть приклади альтернативного пісенного репертуару для дошкільників відповідно тематиці програми Завдання 2 Складіть творчий портрет сучасних композиторів-пісенників (3-5 персоналії)</p>	Конспект
4	Тема 4	<p>Завдання 1 Розробіть інструментовку музичних творів для дитячих музичних інструментів. Завдання 2 Створіть музичну казку з використанням музичних інструментів. Завдання 3 Розробіть комплекс творчих завдань з використанням музичних інструментів дитячого оркестру.</p>	Узагальнююча таблиця Конспект Презентація РР
		Змістовий модуль 2	
	Тема 5	<p>Завдання 1 Підготуйте доповідь про музично-ритмічне виховання як основи формування музикальності (5 друк. стор). Завдання 2 Створіть музично-ритмічний супровід 2-х пісень (різних за характером). Здійснить їх розучування.</p>	Есе Робота у зошиті

Тема 6	Завдання 2 Переглянути мультфільми, де звучить музика з балетів	Творче завдання
Тема 7	Завдання 1 Досліди, в яких операх образи реальних історичних осіб стали головними героями цих вистав. Завдання 2 Досліди крупні форми музичного мистецтва, в основі яких лежать історичні події.	Гвір-роздум Презентація РР

VI. Контроль якості знань студентів

6.1. *Форми і методи поточного контролю*

Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи.

Методи поточного контролю: усне опитування, тести, практичні завдання.

6.2. *Форми і методи підсумкового контролю*

Залік (8 семестр) поточна успішність 100 балів.

VII. Інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні

1. Бех І.Д. Виховання особистості. К.: Либідь, 2003. 277с
2. Гумінська О. О. Уроки музики в загальноосвітній школі: Метод. посібник. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2005. 104 с.
3. Бойченко С. Виховання гармонійної особистості крізь призму музично-педагогічних систем ХХ ст. *Музичний керівник*. 012. № 4. С. 4–10.
4. Болгарський А. Г. Слухання музики у дошкільному навчальному закладі : навч.-метод. посіб. Луцьк, ПВД "Твердиня", 2010 р. 180 с
5. Вільчковський Е. С. Інтеграція рухів і музики у фізичному розвитку дітей старшого дошкільного віку : навч.-метод. посіб Тернопіль : Мандрівець, 2011 128 с.
6. Вусик Т. Музична лабораторія, або Давайте шуміти! *Музичний керівник*. 2013. № 5. С. 16–19.
7. Газіна І. О. Методика музичного виховання дітей дошкільного віку навч.-метод. посіб. для студентів напряму підготовки "Дошкільна освіта", вихователів дошкільних навчальних закладів та батьків Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2015. 196 с. : іл\
8. Державний Базовий компонент дошкільної освіти в Україні (нова редакція) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://osvita.kr-admin.gov.ua>
9. Диагностика музыкальных творческих способностей детей [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.domisolka.nm/ru/Diagnostika/Tvorchestvo.html>
10. Дитина. Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту В. О. Огневюк ; авт кол. : Г. В. Беленька та ін. ; наук. ред. Г. В. Беленька, М. А. Машовець; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. 304 с
11. Михайличенко О. В. Основи загальної та музичної педагогіки : теорія та історія. Суми : Наука, 2004. 210 с
12. Музична діяльність майбутнього першокласника. Методичний аспект .Упоряд. Н. В. Андрієнко, І. М. Сорокопуд, А. М. Щербак. Х. : Вид-во "Ранок", 2012. 144 с

13. Музичне виховання у дошкільному навчальному закладі : збірник методичних матеріалів / Упор. І. А. Романюк. Тернопіль : Мандрівець, 2007. 104 с.
14. Науменко С. Як правильно слухати музику з дітьми : поради психолога *Музичний керівник*. 2013. №3. С. 4–10

Додаткові

1. Демчишин М. С. Методика музичного аналізу вокально-хорових творів. Київ: ІЗМН, 2000. 132с
2. Дмитрієва С.М., Гаврилова Н. В. Методи дослідження творчих здібностей школярів: Посібник-практикум. Житомир, 2002. 40 с
3. Кропивницький В. І. Перші кроки у світ української народної пісні: навч. посібник для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Хмельницький, 2000. 151 с. : з нотами.
4. Крутій К. Термінологічне поле музичного заняття в дошкільному навчальному закладі. *Музичний керівник*. 2015. №11. С. 4–8. 38.
5. Ланцюженко З Д. Музично-ритмічні хвилинки та розспіванки для дітей. Х.: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. 64 с. 39.
6. Левчук Я. Українські народні дитячі музичні інструменти : гра музикою чи музикування грою. *Музичний керівник*. 2013. №1. С. 4–7. 40.
7. Лист МОН України "Щодо організації роботи з музичного виховання дітей у дошкільних навчальних закладах", № 1/9-454 від 02.09.2016 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://osvita.kr-admin.gov.ua> .
8. Лісовська Т. А. Музичне виховання як педагогічна парадигма. *Вісник Черкаського університету*. 2010. Випуск 183. Частина IV. С. 82–85. 42.
9. Мартиненко О. В. Розкриття творчого потенціу дошкільнят виразними засобами хореографічного мистецтва *Палітра педагога*. 1999. № 4. 42 с.
10. Матвієнко С. І. Музична освіта та виховання дітей і молоді на Чернігівщині (XVIII – XIX ст.). : дис. ... канд. пед. наук ; спец. : 13.00.01 Харківський національний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди. Х., 2010. 243 с.
11. Мережко Ю. Комплексні чи інтегровані музичні заняття: у чому відмінність? *Музичний керівник*. 2014. №5. С. 4–7.
12. Теряєва Л. Дитячий оркестр у дошкільному закладі. *Музичний керівник*. 2011. №3. С. 4–7.
13. Теряєва Л. Розучування нової пісні на музичних заняттях з дошкільниками *Музичний керівник*. 2012. №7. С. 18–20.
14. Тимошук С. В. Музично-дидактичні ігри в ДНЗ (за системою К. Орфа) *Обдарована дитина: науково-практ. освітньо-попул. журнал для педагогів, батьків та дітей*. К.: СОЦИС. 2013. №10. С. 30–37.

VIII. Інформація про викладача

Викладачі	Лекційні заняття	Практичні (семінарські, лабораторні)
Прізвище, ім'я, по батькові	ЛУК'ЯНЧЕНКО ОЛЬГА МИКОЛАЇВНА	
Профіль викладача на сторінці кафедри/факультету	https://pf.npu.edu.ua/fakultet/struktura/kafedry/kafedra-pedahohiky-i-metodyky-pochatkovoho-navchannia-fpp/pro-kafedru-pmpn#lukianchenko-o-m	
Електронна адреса	o.m.lukianchenko@npu.edu.ua	
Контактний телефон	м.т. 097-984-48-08	
Інформація про консультації (день, місце, час)	Консультації викладача проводяться відповідно затвердженого графіку кафедри педагогіки та методики початкового навчання (веб-сайт кафедри: https://pf.npu.edu.ua/fakultet/struktura/kafedry)	

ІХ. Організаційні вимоги з вивчення навчальної дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності. Політика ОК ґрунтується на засадах Положення «Про академічну доброчесність у Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова» (<https://npu.edu.ua/nauka/antyplahiat/polozhennia-pro-vchenu-radu-2.>) Викладач ознайомлює здобувача вищої освіти з правилами поведінки на заняттях, користуванням засобами електронного зв'язку, недопущенням академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування, акцентує увагу на заборону використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань, при використанні Інтернет ресурсів зазначається використане джерело. Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

Політика щодо відвідування. Під час вивчення ОК здобувачі вищої освіти дотримуються вимог чинного законодавства України, Статуту НПУ імені М.П. Драгоманова (<https://npu.edu.ua/images/file/conf/2014/003456.pdf>) і Правил внутрішнього розпорядку НПУ імені М.П. Драгоманова (<https://npu.edu.ua/profkom-spivrobotnykiv?view=article&id=4480&catid=337>), відвідують заняття згідно розкладу, дотримуються етичних норм поведінки.

Усі учасники освітнього процесу дотримуються загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності. Відвідування занять з курсу є обов'язковим за визначеним деканатом розкладом. За об'єктивних причин (лікарняний, заява) заняття може бути відпрацьованим. Атмосфера на заняттях повинна бути творчою, відкритою до конструктивної критики. Недопустимі запізнення на заняття; списування.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати перескладання результатів навчання ОК відповідно до положення «Порядок організації і проведення контролю та оцінювання знань студентів Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова», «Порядок контролю якості знань студентів НПУ імені М.П. Драгоманова», «Положення про організацію освітнього процесу у НПУ імені М.П. Драгоманова» (<https://npu.edu.ua/nmc#normatyvno-pravova-baza>).

Правила виконання завдань ОК: практичні та самостійні завдання виконуються вчасно та здаються викладачу у визначені ним терміни. Роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчою оцінкою (75% від максимальної оцінки). У разі неатестації перескладання відбувається з дозволу деканату.

Політика щодо конфліктних ситуацій. Вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про врегулювання конфліктів у НПУ імені М.П. Драгоманова» (<https://npu.edu.ua/nmc#normatyvno-pravova-baza>). Між учасниками освітнього процесу здійснюється партнерська взаємодія, толерантність і повага до кожної особистості.